

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus selgitas sümboli avaliku eksponeerimise eest karistamist

Riigikohus selgitas sümboli avaliku eksponeerimise eest karistamist

5. märts 2025

Riigikohus selgitas, et rahvusvahelise kuriteo ehk agressiooniakti, genotsiidi, inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toetamine ja õigustamine on karistatav vaid sellise sümboli eksponeerimisel, mille sisu on näitamise või esitamise hetkel Eestis keskmisele inimesele üheselt arusaadav ja mis võib seetõttu ühiskonda lõhestada, põhjustada ohtu või kahju.

2023. aasta novembris Tallinna Vabaduse väljakul toiminud meelevaieldusel hoidis üks osaleja käes plakatit, millel olid Palestiina lipuvärvides sõnad „jõest mereni“. Politsei- ja Piirivalveamet karistas teda 120-eurose rahatrahviga, leides, et ta eksponeeris avalikult inimsusevastase kuriteoga seotud sümbolit viisil, mis toetab või õigustab seda tegu.

Meelevaieldusel osalenu pöördus kohtusse, väites, et tema karistamine rikub sõna- ja väljendusvabadust, kasutatud väljend ei ole sümbol ning keskmine mõistlik isik ei seostanud meelevaielduse toimumise ajal fraasi „jõest mereni“ terroriorganisatsioon Hamasi ja viimase inimsusevastaste kuritegudega. Maakohus kaebust ei rahuldanud.

Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas, et ka väljendid võivad olla sümbolid, kuid isikut saab karistada vaid sellise sümboli eksponeerimise eest, mis on seotud agressiooniakti, genotsiidi, inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisega. Hinnates, kas sümbol seondub rahvusvahelise kuriteoga, on oluline, kuidas sai keskmine mõistlik inimene sümbolist aru, arvestades selle tähendust ning eksponeerimise aega, kohta ja viisi.

Maakohus luges tuvastatuks, et vaidlusaluse väljendi sisustamisel on alates 2023. a oktoobrist tooniandev selle kasutamine Hamasi ideoloogias ja samuti on üldteada viidatud organisatsiooni inimsusevastased kuriteod Iisraelis. Kohtumenetluse pooled ei seadnud kahtluse alla, et Hamasi ideoloogias on väljend „jõest mereni“ antisemiitlik ning taotleb juutide, judaismi ja Iisraeli riigi hävitamist Jordani jõe ja Vahemere vahelisel alal. Riigikohtu kriminaalkolleegium leidis, et nendest asjaoludest ei saa järeldada, et keskmine inimene seostas Eestis 2023. a novembris väljendit „jõest mereni“ just Hamasi ja selle tegudega.

Lisaks rõhutas Riigikohus, et väljendusvabadust saab piirata – sh sümboli eksponeerimist keelates ja selle eest karistades – vaid siis, kui selleks on kaalukas põhjus. Seejuures võib sama sümbol

olla ühes riigis keelatud, teises aga mitte. Samuti võib sümboli keelatus ka ajas muutuda.

Riigikohus tühistas rahatrahvi ja lõpetas väärteomenetluse.

Kohtuotsusega^[1] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:
Sandra Sommer
pressiesindaja
5333 9846, 730 9042
sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitas-sumboli-avaliku-eksponeerimise-eest-karistamist>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=4-23-4296/32>